

Kungälv 2023

RAMBUDGET

FÖR

2024 – 2027

med utblick

2031

Innehåll

Inledning	3
Nuläge	4
Finanspolitiskt ramverk	5
Kommunens personal och organisation	8
Finansiella mål	9
Kommunmål	9
Koncernmål AB Kongahälla (finansiella mål för helägda bolag)	9
Strategiska mål	11
Tillväxt och investeringsplanering	13
Verksamhetens ramar	14
Kommentarer och antaganden	15
Nyckeltal	16
Diagram	16

Inledning

Sverige, och Kungälv, befinner sig i en allvarlig ekonomisk kris till följd av kriget i Europa, inflationen, kostnadsökningar, räntan och allt annat som följer med detta. Det är idag svårt att skapa en träffsäker prognos om utmaningarna vi står inför, eller hur lång tid denna kris kommer att ha effekt. Svaret blir en rambudget på ett år, där vi bedriver en flexibel politik med möjlighet att möta förändringarna i våra förutsättningar som kan uppstå under mandatperioden.

Kungälvs politiska majoritet, bestående av Miljöpartiet, Moderaterna och Socialdemokraterna, leder kommunen och medborgarna genom denna kris där miljön, ekonomin och välfärden blir våra prioriteringar. Det rådande ekonomiska läget erbjuder inget utrymme för nya reformer, utan i stället är det en fråga om att värna om helheten och driva en ansvarsfull politik för att stå starkare när krisen är över.

Kungälvs kommun arbetar framgångsrikt med att genomföra Förenta Nationernas 17 hållbarhetsmål, nedbrutet med nyckeltal rakt in i Kungälvs kommuns politiska mål och budget.

Sverige och Kungälv ska ta sitt ansvar i genomförandet av Agenda 2030, på hemmaplan och globalt. Detta kräver ett fortsatt arbete med mål för 2050 och delmål för 2030

När den här rambudgeten skrivs, våren 2023, har det ekonomiska läget försämrats med fortsatt hög inflation, hög räntenivå och höga pensionskostnader. Det råder stor brist på utbildad/legitimerad personal inom många välfärdsyrken i hela landet och det kommer bli en prioriterad fråga som kräver en långsiktig strategi för att kompetensförsörja våra verksamheter och att behålla den personal vi har för att kunna möta det framtida behovet i våra verksamheter.

Nuläge

En god ekonomi i tider av krig och kris ger trygghet för alla och säkerställer en god välfärd. Kungälv ska ha en välskött ekonomi med ett helhetstänk, för bästa möjliga kommunal service. Majoritetens ekonomiska politik baseras på vårt finanspolitiska ramverk som reviderats för att möta de utmaningar vi nu står inför. Våra verksamheter ska omges av höga krav och en positiv förväntan. Majoriteten poängterar vikten av att skapa handlingsutrymme för chefer och medarbetare inom de ramar som vi ställer upp.

Våra verksamheter ska ta lärdom från andra verksamheter i landets kommuner för att utveckla och stärka våra egna inom ekonomi, kvalité och måluppfyllelse. Våra medborgare ska aldrig få sämre välfärd än det man betalar för.

Majoritetens finanspolitiska ramverk har gett kommunen ett bra utgångsläge.

Kommunen har de senaste åren haft överskott för att minska låneskulden och finansiera de egna investeringarna, det ger robusthet. Men kriget i Europa med dess konsekvenser påverkar och utmanar kommunens verksamhet, tillväxt och ekonomi 2023, 2024 och framåt. Vi ser också en tillväxtinbromsning och minskad bostadsproduktion. Sammantaget i denna tid av osäkerhet behövs en plan för överskott för att trygga vår kärnverksamhet.

Finanspolitiskt ramverk

Finanspolitiskt ramverk är en vägledande politisk överenskommelse mellan, Miljöpartiet, Moderaterna och Socialdemokraterna om den ekonomiska politiken för mandatperioden 2024–2027.

Inledning

Kommunen växer med flera invånare och därmed fler brukare, barn och elever. Det innebär att investeringsvolymerna är höga. En hög befolkningsökningstakt kan medföra positiva effekter, men de ekonomiska påfrestningarna och de finansiella riskerna ökar.

Kommunen behöver ha tillräckliga överskott för att finansiera nödvändiga investeringar som följer befolkningsökningen och samtidigt trygga vår kärnverksamhet. För att hålla nere skuldsättningen ska kommunen kunna finansiera sina investeringar med en hög andel av eget kapital - därför skall självfinansieringsgraden vara fortsatt hög. Det är fortsatt nödvändigt att säkerställa höga driftsöverskott, se helheten i stället för delar, att arbeta med tillväxtens intäkter och samtidigt vidta nödvändiga strukturella åtgärder över tid för att tillsammans klara framtidens utmaningar.

Inflation och räntehöjningar under perioden ställer ytterligare krav på god kostnadskontroll och en begränsad skuldsättning.

Då vi ser att vi inte kommer att kunna använda resultatutjämningsreserven (RUR) under 2024, för att återhämta ett eventuellt underskott, blir det viktigt att säkerställa en budget i balans. Det råder stor osäkerhet kring ekonomin (pensioner, lön, inflation, ränta, volym etc) under 2023-2024 vilket även detta kräver att vi tar höjd för ökade kostnader. Att lägga en rambudget med allt för låg höjd i form av överskottsmål är att ta en stor risk, detta vore inte en god ekonomisk hushållning.

Överskottsmål

För att begränsa kommunens skuldsättning behöver kommunen ett stabilt överskott som uppgår till ett genomsnitt på 4% under en konjunkturcykel av skatter och generella statsbidrag. Då 2024 kommer att vara ett år med stora ekonomiska utmaningar och stor osäkerhet, ska målsättningen vara att nå cirka 2% i överskott.

Ekonomi- och resultatstyrning

Uppföljning och utvärdering av våra verksamheter görs i förhållande till de bästa kommunerna i landet inom respektive verksamhetsområde. Kommunstyrelsen ska som huvudman för verksamheterna lägga stor del av sitt arbete på utvärdering och besluta om nya riktlinjer när så erfordras för att förbättra effektiviteten och kommunens ekonomi. Kommunstyrelsen/utskotten ska en gång om året genomföra en verksamhetsdialog mellan politiken och organisationens olika nivåer för att uppnå så stor samsyn som möjligt och öka förståelsen i de olika delarna inom organisationen.

Säkerställandet av den generella välfärden är högsta prioritet. Ingen reform genomförs utan att den är fullt ut finansierad. Kommunstyrelsen genomför ingenting utan att finansieringen är säkerställd.

Skuldsättning, driftkostnad och extern finansiering

Den viktigaste strategin för att begränsa skuldsättningen är stabila överskott över tid och god kontroll över driftkostnadsutvecklingen.

Vid nya investeringar inom kommunens verksamheter där externa investerare finns som kan bidra till högre kvalitet eller lägre driftkostnader skall dessa värderas. Alternativen kommunal investering och

extern investering skall utvärderas ur ett driftkostnadsperspektiv och det ekonomiskt mest fördelaktiga alternativet skall väljas.

Vid investeringar och drift av anläggningar i egen regi krävs ändamålsenliga anläggningar, fokus på driftkostnaderna och förbättrade processer för att hålla dessa på en låg nivå.

Soliditet

Soliditeten anger kommunens långsiktiga betalningsförmåga. En god soliditet och positiv soliditetsutveckling är centralt i en kommun, där långsiktighet och ekonomisk stabilitet kännetecknar och är en förutsättning för verksamheten. För att bibehålla en god betalningsförmåga och inte ersätta pensionsskuld med låneskuld behöver soliditeten samtidigt vara god.

Kommunens tillväxt

Kommunens tillväxt bedöms utifrån faktiska ekonomiska framsteg som är mätbara, till exempel antal årsanställda per 1 000 invånare och nettokostnad per invånare.

Kommunstyrelsens uppsikt över verksamheter

Uppsikten över verksamheterna inkluderande ekonomi, förutsättningar, effektiviseringar och verksamheternas resultat utövas genom kommunstyrelsen/utskott.

Avyttringar av kommunal egendom

Intäkter från fastighetsförsäljning skall endast användas för att minska kommunens skulder alternativt för att finansiera viktiga investeringar inom välfärden och miljöområdet.

Investeringar

För att säkerställa en långsiktig sund ekonomi skall större investeringar kopplas till en långsiktig plan där specifika exploateringsintäkter skall utnyttjas för att återhämta delar av skuldbördan. På så sätt ska det alltid finnas en långsiktig strategi för att täcka stora delar av de lån som tas för att finansiera stora investeringar.

Arenaprojektet kommer att fortgå enligt beslut, men då vi inte kommer att kunna påbörja simhallen inom den tidsram som beslutats av kommunfullmäktige kommer budgeteringen för denna att senareläggas.

Budgetberedning

Kommunstyrelsen arbetar hela mandatperioden genom en årlig budgetberedning för att uppnå så stor samsyn som möjligt. Alla partier med ordinarie ledamöter i styrelsen ingår i budgetberedningen. I budgetberedningen finns representation från fullmäktiges ekonomiberedning.

I kommunens budget beslutar kommunfullmäktige om ett antal utgiftsområden för att tydliggöra ett politiskt ansvar för tilldelade resurser. Till varje utgiftsområde följer ett antal mål och riktlinjer på en övergripande nivå. Budgetberedningen föregås av extern genomgång av kommunens ekonomiska ställning.

Aktivt koncernsamarbete

Tillväxtutmaningen ställer krav på ett mer aktivt koncernsamarbete. Arbetet ska förstärkas för att säkra välfärden, nödvändiga miljörelaterade investeringar, pensionsförpliktelser och höga

driftsöverskott. Tillit, transparens, rollförtydligande inom koncernen måste öka i syfte att nå ett optimalt (ekonomiskt och verksamhetsmässigt) resultat utifrån Kommunfullmäktiges mål.

Kommunstyrelsen ska löpande följa upp centrala nyckeltal, upparbetade investeringar, upplåning för hela kommunkoncernen i syfte att säkerställa tillgången på investeringsmedel.

God ekonomisk hushållning

God ekonomisk hushållning råder då verksamheten utövas på ett ändamålsenligt och ekonomiskt hållbart sätt. Såväl de finansiella målen som verksamhetsmålen är huvudsakligen uppfyllda och kommunens grunduppdrag bedrivs på ett ändamålsenligt sätt.

Kommunens personal och organisation

Kommunen är, särskilt i svåra tider, i stort behov av verksamhetsutveckling. Det gäller särskilt kommunens operativa processer genom högre samordning av olika insatser utifrån en helhetsyn. Utveckling av processer kräver kontinuitet som i sin tur kräver en bra arbetskultur och arbetsklimat. Ett utvecklingsinriktat arbetssätt kräver lägre personalomsättning och högre närvaro - särskilt där behovet av utveckling är som störst.

Då vi står inför stora utmaningar med kompetensförsörjning och bemanning kommer det vara viktigt att utveckla både personal och arbetssätt, främja en hälsosam arbetsmiljö och vara en uppskattad arbetsgivare, så att vi inte bara kan förse verksamheterna med den kompetens vi behöver, utan även behålla den kompetens vi redan har.

Genom att aktivt arbeta med vår personal och organisation kan vi säkerställa att vi erbjuder en god välfärd för våra medborgare, samtidigt som vi ser ekonomiska fördelar med en väl fungerande arbetsplats.

Finansiella mål

Kommunmål

Ett genomsnitt på 4 % överskott av skatteintäkter och generella statsbidrag under en konjunkturcykel

Överskottet beräknas som kommunens intäkter minus dess kostnader. Kommunallagen ställer krav på att kommunens intäkter skall överstiga dess kostnader, alltså att kommunen visar ett överskott.

Kommunen behöver generera ett stabilt driftöverskott för att finansiera viktiga investeringar i kärnverksamheten och kunna utveckla verksamheten. Ett stabilt driftöverskott krävs också för att ta höjd för och kunna hantera kommande räntehöjningar.

För att möta de ekonomiska utmaningarna med flera stora osäkerhetsfaktorer under 2024, kommer målsättningen vara att nå cirka 2%.

Soliditeten ska vara fortsatt god

Soliditet är det finansiella nyckeltal som anger hur stor andel av tillgångarna som är finansierade med eget kapital. De tillgångar som inte är finansierade med eget kapital finansieras med lån.

Vi går nu in i en period då pensionskostnaderna ökar med anledning av hög inflation på ansvarsförbindelsen. Vi har under de senaste åren stärkt vår soliditet och det kommer vara värdefullt att inte låta soliditeten sjunka för mycket, utan bibehålla en hög nivå.

Investeringarnas självfinansieringsgrad skall vara fortsatt hög

Investeringarnas självfinansieringsgrad är den andel av investeringarna som finansieras av kassaflödet från den egna verksamheten. Resterande investeringar måste lånefinansieras. Upplåningen tillsammans med tillgängliga överskott sätter begränsningar för möjligheterna att investera.

Kommunen har de senaste åren haft överskott för att minska låneskulden. Under ramperioden förväntas investeringstakten vara fortsatt hög. Prioritering av investeringarna och självfinansiering är nödvändig för att begränsa kommunens upplåning. Med hänvisning till de svåra ekonomiska förutsättningarna under ramperioden, kan behovet orsaka en lägre självfinansieringsgrad temporärt, men då med en långsiktig plan för att återhämta skuldbördan med framtida exploateringsintäkter.

Koncernmål AB Kongahälla (finansiella mål för helägda bolag)

Koncernbolaget ska ha en helhetssyn i sin verksamhet, verka för koncernnytta och en övergripande kommunnytta för ägaren och medborgarna. Utöver arbetet med fastslagna strategiska mål, Agenda 2030, klimatutmaningar, digitalisering och krav på ökat trygghets- och säkerhetsarbete ska koncernens finansiella samordning och ekonomiska optimering under perioden öka. Syftet är att säkerställa koncernbildningens förväntade positiva effekter på samordning av IT-, HR- och ekonomisystem och upphandling, snabbare beslutsprocess, tydligare ägarroll samt möjlighet till skattemässig resultatutjämning och annat finansiellt samarbete mellan bolag.

Koncernen skall ha en lönsamhet som motsvarar en avkastning på ett genomsnitt på 4% av totalt kapital under en konjunkturcykel. För att möta de utmaningar som väntas skall målet vara att nå 2% 2024.

Koncernen skall långsiktigt kunna finansiera sin verksamhet och sina investeringar med egna medel. Det operativa kassaflödet ska vara positivt, sett över en investeringscykel.

Koncernen skall ha en god soliditet på 25% - 30%. Soliditeten inte får understiga 25 % för att nya långfristiga lån skall godkännas.

Koncernen skall lämna en utdelning på 30% av koncernens resultat. Med resultat avses koncernens resultat efter finansiella poster enligt årsredovisningen. Koncernens skatt skall räknas av från utdelningen innan utdelningsbeloppet räknas fram.

Strategiska mål

Såväl finansiella som strategiska mål vilar på kommunfullmäktiges Vision 2040. Visionen är den gemensamma utgångspunkten för hur Kungälv kommun ska utvecklas för att vara en attraktiv kommun att bo och verka i. Våra strategiska mål vilar alltid på en långsiktigt hållbar utveckling, såväl ekonomiskt, socialt som ekologiskt.

1. Att ge goda förutsättningar för livslångt lärande

Kommunen är som huvudman ansvarig för den kommunala utbildningen. Det politiska ansvaret innebär att skapa så goda förutsättningar som möjligt för det livslånga lärandet. Det handlar bl a om elevhälsa samt välutbildade lärare och skolläda, IT, läromedel och lokaler mm. Det handlar också om ledning och styrning av en omfattande organisation, att rätt beslut fattas på rätt nivå. Kungälv 2030 vill utveckla resurssättningen genom bättre analyser av nationella prov och att de faktiska studieresultaten vara en utgångspunkt i resurssättningen.

2. En trygg omsorg med valmöjligheter genom hela livet

Vi ser hur behoven av vård och funktionshinderomsorgen ökar, därmed ökar omsorgsinsatser i kommunen. Kungälv ska kunna stå för en trygg omsorg, medborgarna skall kunna lita på välfärden och de mest utsatta ska ha den bästa omsorgen. Den personliga integriteten ska värnas och möjligheter att välja och påverka behöver utvecklas.

3. Att ge möjligheter till en aktiv fritid för alla åldrar

En god och jämlik hälsa, social trygghet och integration ställer krav på att det finns goda möjligheter till fritidsaktiviteter i kommunen. Ett fungerande föreningsliv är en del i demokratiarbetet, kommunens attraktivitet ska öka genom möjlighet för att fler medborgare ska kunna delta och känna gemenskap genom fritidsaktiviteter. Utanförskapet ska minska genom att barn från resurssvaga hem ska garanteras en organiserad fritidssysselsättning inom föreningslivet.

4. Att alla medborgare ska ha möjlighet att delta i ett rikt och aktivt kulturliv

Kulturen ska vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund. Kommunen ska främja allas möjlighet till kulturupplevelser, bildning och till att utveckla sina skapande förmågor. Samverkan med civilsamhället, föreningar och företag skall bidra till en god fritid och ett rikare kulturliv.

5. Att medborgare och näringsliv ska känna ökat förtroende för kommunen

Kommunen ska kontinuerligt utveckla sina interna processer så att medborgarna, organisationer och företag känner ett ökat förtroende för kommunen och dess verksamheter. Det är ett stort arbete som måste involvera hela politiken och alla kommunens anställda.

6. Hållbar samhällsutveckling genom ökad samordning mellan infrastruktur och byggnation i hela kommunen

Kommunen ska förbättra sitt strategiska tillväxtarbete genom ökad samordning mellan infrastruktur och planerad nybyggnation. Det gäller verksamheter, VA-utbyggnad, samordning inom kommunen och dess bolag och samordning mellan kommunen och externa investerare.

7. Kommunen, medborgarna och företagen minskar tillsammans klimatutsläpp och miljöpåverkan

Miljö- och klimatarbetet ska involvera fler för att nå goda resultat. Kommunens roll ska vara att möjliggöra och underlätta för företag och invånare att göra en positiv skillnad.

8. Trygg uppväxt ger ett tryggare samhälle

Alla har rätt till en trygg skolgång och en organiserad fritidssysselsättning. Barnens föräldrar ska genom riktade satsningar bli goda förebilder.

9. Levande havsmiljö

Kommunen ska tillsammans med relevanta samarbetspartners öka kunskapen om miljöförstörelsen av vår kust och initiera verkningsfulla åtgärder

10. Robust och uthållig kommun med minskad miljö- och klimatbelastning

Kungälvskommunen ska vara en robust kommun som har hög uthållighet i kris, höjd beredskap, förändrat klimat och i krig.

Tillväxt och investeringsplanering

Kungälv ligger i en expansiv region och är en självklar del av regionens utveckling och tillväxt. Tillväxten syftar till att stärka Kungälv som en attraktiv kommun att leva och verka i.

Vi vill växa på ett balanserat och ekonomisk uthålligt sätt. Vår befolkningstillväxt skall gynna både dem som bor här idag och alla dem som väljer att flytta hit.

Kommunens behov av utveckling är fortsatt stor. En utveckling som stimulerar till inflyttning är av godo när det gäller resursanvändning, utbud men också genom utvecklingen av försörjningskvoten långsiktigt

Att växa medför både möjligheter och utmaningar. En större befolkning ger ett bättre underlag för handel, upplevelser, kultur och näringsliv. Vi blir också fler som delar på välfärdens kostnader. Men tillväxten kräver också stora investeringar. Vi vet också att intäkterna som inflyttningen för med sig till kommunen kommer flera år efter investeringarna.

Kungälv behöver växa på ett sätt där tillväxtens intäkter och kostnader balanserar och där tillgängliga resurser utnyttjas på bästa sätt. Exploateringsintäkter och extern finansiering är viktiga komponenter i en hållbar tillväxt. Exploateringsintäkter skall användas för att finansiera investeringar och minska behovet av upplåning.

Investeringar och tillväxt skall ses i ett långsiktigt perspektiv. Goda planeringsförutsättningar och en sund utveckling över tid är överordnat investeringsvolymerna och tillväxttal ett enskilt år. Kommunens samhällsbyggnadsprocesser är avgörande i arbetet att utveckla kommunen, främja näringslivet och utveckla företagsamheten. Inom dessa processer finns samtidigt alla instrument att åstadkomma en ökad hållbarhet enligt Agenda 2030's intentioner.

För 2023, 2024 och framåt sker en naturligt konjunkturbaserad tillväxtinbromsning. Kommunen ska i detta läge värdera påverkningsbara komponenter gällande tillväxten inom bostadsproduktion och infrastruktur med undantag av samhällsnyttiga investeringar inom vård, skola, omsorg, miljö/klimat/energi och idrott. Detta möjliggör framåt en ekonomiskt uthållig årlig tillväxttakt på 1%.

Vid planering av kommunens investeringsverksamhet skall driftkostnadskonsekvenserna av investeringarna vara styrande i enlighet med det finansiella ramverket. Hänsyn skall tas till alla komponenter av driftkostnaderna där verksamheternas behov och möjlighet att driva en god och effektiv verksamhet särskilt skall beaktas.

Verksamhetens ramar

Resultatbudget, mkr	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
	Förslag	Prognos	Prognos	Prognos	Utblick	Utblick	Utblick	utblick
Verksamhetens nettokostnader	-3164	-3310	-3446	-3585	-3680	-3885	-4078	-4286
Avskrivningar	-242	-260	-271	-282	-290	-300	-310	-320
Exploateringsintäkter	40	35	10	10	10	10	10	10
Verksamhetens nettokostnad	-3366	-3535	-3707	-3857	-3960	-4175	-4378	-4596
Skatteintäkter o generella statsbidrag	3561	3743	3955	4126	4287	4515	4730	4967
Finansiella nettokostnader	-125	-135	-145	-150	-155	-160	-165	-170
Årets resultat	70	73	103	119	172	180	187	201
Procentuell förändring								
Nettokostnadsökning	5,6%	5,0%	4,9%	4,0%	2,7%	5,4%	4,9%	5,0%
Ökning skatter och statsbidrag	7,5%	5,1%	5,7%	4,3%	3,9%	5,3%	4,8%	5,0%
Resultat/skatteintäkter	2,0%	2,0%	2,6%	2,9%	4,0%	4,0%	4,0%	4,0%
Befolkningsprognos	50790	52020	53780	54870	56030	57190	58280	59270
Befolkningsökning, antal	710	1230	1760	1090	1160	1160	1090	990
Befolkningsökning, %	1,4%	2,4%	3,4%	2,0%	2,1%	2,1%	1,9%	1,7%

Kassaflöde, Mkr	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
	Förslag	Prognos	Prognos	Prognos	Utblick	Utblick	Utblick	Utblick
Förändring av eget kapital	70	73	103	119	172	180	187	201
Av- och nedskrivningar	242	260	271	282	290	300	310	320
Övriga ej likviditetspåverkande poster	105	70	70	70	70	70	70	70
Medel från verksamheten	417	403	444	471	532	550	567	591
Förändring likv. medel drift	417	403	444	471	532	550	567	591
Investeringar								
Exploatering, nettoflöde	0	0	0	0	0	0	0	0
Nettoinvest skattefinansierad verks	-390	-500	-500	-380	-250	-250	-250	-250
Nettoinvest avgiftsfinansierad verks	-246	-180	-125	-120	-100	-100	-100	-100
Medfinansiering och förskottering	-41	-52	-49	-25	-69	0	0	0
Förändring likv. medel inv.	-677	-732	-674	-525	-419	-350	-350	-350
Summa finansieringsbehov	-260	-329	-230	-54	113	200	217	241
Finansiering								
Upplåning, netto	260	329	230	54	-113	-200	-217	-241
Förändring likvida medel	0	0	0	0	0	0	0	0

Balansräkning, Mkr	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Anläggningstillgångar	6 421	6 661	6 890	6 988	6 948	6 898	6 838	6 768
Omsättningstillgångar	752	782	802	822	852	882	912	942
Summa tillgångar	7 173	7 443	7 692	7 810	7 800	7 780	7 750	7 710
Eget Kapital	1 978	2 051	2 154	2 273	2 445	2 625	2 812	3 013
Skulder	5 195	5 392	5 538	5 537	5 355	5 155	4 938	4 697
varav pensionsskuld	1 158	1 117	1 079	1 055	1 035	1 015	1 010	1 005
Varav Låneskuld	2 692	3 021	3 251	3 305	3 192	2 992	2 775	2 534
Summa eget kapital, avsättningar o skulder	7 173	7 443	7 692	7 810	7 800	7 780	7 750	7 710
Soliditet	27,6%	27,6%	28,0%	29,1%	31,3%	33,7%	36,3%	39,1%

Kommentarer och antaganden

Kommunstyrelsen ram motsvarar rubriken Verksamhetens nettokostnad i resultaträkningen och fastställs till 3366 Mkr för 2024. Avskrivningarna är beräknade enligt föreslagen investeringsnivå.

Beräkningarna för skatteintäkter och statsbidrag bygger dels på den av SKR presenterade prognosen i februari (cirkulär 2023:5) samt kommunens egen befolkningsprognos som presenterade hösten 2022. Prognosen för skatter och statsbidrag visar att om befolkningstillväxten blir enligt befolkningsprognos kommer kommunen att kompenseras för eftersläpningseffekter för befolkningstillväxt. För att kompensationen ska komma kommunen tillgodo ska två kriterier vara uppfyllda. Den genomsnittliga befolkningsutvecklingen de 5 senaste åren ska överskrida 1,2% samtidigt som att det senaste årets befolkningsutveckling också ska vara större än 1,2%. Kompensationen är inräknad i ovanstående resultaträkning. Befolkningstillväxten fortsätter och prognosen visar en stor tillväxt de kommande åren. Skattesatsen är oförändrad i ovanstående beräkning.

Investeringsramen för skattefinansierad verksamhet för perioden 2024-2027 beräknas till 1 770 Mkr. Det innebär att behoven av utbyggnad inom kärnverksamheten, utöver egen finansiering, delvis behöver tillgodoses genom inhyrning eller köp av plats. Investeringsramen för avgiftsfinansierad verksamhet för perioden 2024 - 2027 föreslås till 671 mkr.

Kassaflödesanalysen visar ett ökat lånebehov under perioden. Låneskulden kommer att med att öka under 2024 - 2027 för att minska i utblicken.

Med ovanstående förutsättningar visar balansräkningen att soliditeten under 2024 och 2025 ligga still på 27,6 % för att sedan år 2026 börja öka.

Nyckeltal

Mkr	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
	Förslag	Förslag	Förslag	Utblick	Utblick	Utblick	Utblick	Utblick
Nettokostnader, mkr	3 164	3 310	3 446	3 585	3 680	3 885	4 078	4 286
Resultat, mkr	70	73	103	119	172	180	187	201
Resultat/skatteintäkter	2,0%	2,0%	2,6%	2,9%	4,0%	4,0%	4,0%	4,0%
Befolkningsprognos 31/12	50 790	52 020	53 780	54 870	56 030	57 190	58 280	59 270
Befolkning, procentuell utveckling	1,4%	2,4%	3,4%	2,0%	2,1%	2,1%	1,9%	1,7%
Investeringar skattefinansierad, mkr	390	500	500	380	250	250	250	250
Investeringar avgiftsfinansierad, mkr	246	180	125	120	100	100	100	100
Upplåning, mkr	260	329	230	54	- 113	- 200	- 217	- 241
Låneskuld, kommunen, mkr	2 016	2 345	2 575	2 629	2 516	2 316	2 099	1 858
Nettokoncernskuld, mkr	7 508	7 593	8 092	7 928	7 852	7 652	7 465	7 239
Soliditet	27,6%	27,6%	28,0%	29,1%	31,3%	33,7%	36,3%	39,1%
Självfinansieringsgrad investeringar	49%	49%	60%	80%	132%	137%	142%	149%
Nettokostnad/invånare	62 296	63 629	64 076	65 336	65 679	67 931	69 967	72 312
Resultat/invånare	1 378	1 403	1 915	2 169	3 070	3 147	3 214	3 384
Investeringar/invånare	12 522	13 072	11 621	9 112	6 247	6 120	6 005	5 905
Låneskuld/invånare	39 693	45 079	47 880	47 913	44 905	40 497	36 010	31 349
Nettokoncernskuld/invånare	147 824	145 963	150 465	144 487	140 139	133 800	128 083	122 137

Diagram

